

อิทธิพลของวรรณกรรมจีนที่มีต่อวรรณกรรมไทย

ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมจีนกับวรรณกรรมไทย

จากหลักฐานที่สืบค้นได้นั้นพบว่าประเทศไทยกับประเทศจีนมีความสัมพันธ์กันมานาน โดยเริ่มตั้งแต่สมัยสุโขทัย ชาวจีนพวกแรกที่เข้ามาติดต่อกับชาวไทยในสมัยสุโขทัยเป็นพวกพ่อค้าที่นำสินค้าจากเมืองจีนเข้ามาค้าขายกับสุโขทัย (จุลชีพ ชินวรรณ, 2528: 3-7) นอกจากพวกพ่อค้าแล้วยังมีการนำช่างทำเครื่องปั้นดินเผาชาวจีนเข้ามาพร้อมกับทูตที่พ่อขุนรามคำแหงส่งไปเมืองจีน สมัยอยุธยาเริ่มมีชาวจีนเข้ามาตั้งถิ่นฐานในกรุงศรีอยุธยา ในสมัยนั้นชาวจีนเริ่มที่จะมีบทบาทในสังคมของไทยที่มีใช้เพียงพ่อค้า แต่ยังเป็น ครู หมอ ช่างฝีมือ คนตอนหมและเลี้ยงหมู ปลูกผัก ฯลฯ ทำให้ทัศนคติความอดมสมบูรณ์ของประเทศไทยแพร่ไปถึงประเทศจีน (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2527: 107) ดังนั้นความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับไทยทั้งสองสมัยจึงเป็นในลักษณะ การทำการค้ามากกว่าด้านอื่นๆ จนถึงสมัยกรุงธนบุรี ซึ่งมีพระเจ้าตากสินมหาราชเป็นกษัตริย์ปกครองประเทศ โดยที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงมีเชื้อสายจีน จากทางพระราชบิดา ทำให้ในสมัยนี้มีความสัมพันธ์กับประเทศจีนมากขึ้นกว่าเดิม มีการส่งทูต ส่งเครื่องราชบรรณาการเข้าไปเจริญสัมพันธไมตรีบ่อยครั้งจนถึงรัชสมัย รัตนโกสินทร์รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ได้มีการติดต่อกับจีนอย่างสม่ำเสมอและในสมัยนี้ได้มีการนำวรรณกรรมจีน หรือ "เรื่องจีน" อย่างที่เรียกกันสมัยนั้นมาถ่ายทอดเป็นภาษาไทย กล่าวได้ว่าจุดนี้เป็นจุดแรกที่ปรากฏภาพของชาวจีนในวรรณกรรมไทย

อิทธิพลของวรรณกรรมจีนที่มีต่อวรรณกรรมไทย สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

- 1.1 การแปลวรรณกรรมจีนมาเป็นภาษาไทย
- 1.2 การเลียนแบบและดัดเลี่ยนวรรณกรรมจีน
- 1.3 การประพันธ์นวนิยายไทยที่เกี่ยวกับชาวจีนและประเทศจีน

1.1 การแปลวรรณกรรมจีนมาเป็นภาษาไทย

การแปลวรรณกรรมจีนมาเป็นภาษาไทยนั้นมีทั้งวรรณกรรมจีนที่แปลมาจากภาษาจีนและวรรณกรรมจีนที่แปลมาจากภาษาอังกฤษ การแปลวรรณกรรมจีนที่เป็นภาษาจีนเริ่มตั้งแต่รัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกเป็นต้นมา โดยเริ่มแปลวรรณกรรมประเภทพงศาวดารและอิงพงศาวดารเข้ามา การแปลสมัยนั้นจะอยู่ในแวดวงชนชั้นสูงในสังคมไทย

การแปลวรรณกรรมจีนสมัยนั้นได้รับการอุปถัมภ์จากราชสำนักและเสนาบดีไทยที่มีความสัมพันธ์ทางการค้ากับจีน (รีนฤทัย สัจจพันธุ์, 2526: 109) โดยเริ่มตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาพระคลัง (หน) เป็นผู้อำนวยการแปลเรื่องสามก๊ก และสมเด็จพระเจ้าหลานเธอ กรมหลวงอนุรักษ์เทเวศร์ กรมพระราชวังหลังทรงอำนาจการแปลเรื่องไซอิ๋ว ทำให้คนไทยซึ่งส่วนมากเป็นชนชั้นสูงสนใจวรรณกรรมพงศาวดารจีนมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวรรณกรรมจีนนั้นมีเรื่องราวโลดโผน น่าตื่นเต้น และผู้แปลวรรณกรรมจีนสมัยนั้นมีความล้นทศในการเรียบเรียงภาษาไทยจึงมีสำนวนที่ชวนอ่าน (อวัช ปนโศก, 2527: 114)

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ลักษณะงานแปลในช่วงนี้จะมีลักษณะเหมือนกับสมัยแรกคือเป็นแบบราชสำนักอุปถัมภ์ส่วนการแปลนั้นจะเป็นงานแปลร่วมกันระหว่างชาวไทยกับชาวจีน กล่าวคือ ชาวจีนเป็นผู้แปล และชาวไทยมีหน้าที่เรียบเรียงเป็นภาษาไทย วรรณกรรมจีนแปลในสมัยนี้ ได้แก่เลียดก๊ก เรื่องห้องสิน และเรื่องตั้งอัน ดังนั้นสำนวนภาษาของวรรณกรรมไทยที่แปลจากจีนในสมัยรัชกาลที่1-2 ประดิษฐ์และเป็นแบบฉบับของการแปลวรรณกรรมเรื่อยมา ส่วนวัตถุประสงค์ของการแปลในช่วงนี้นั้นสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพทรงสันนิษฐานว่า "เพราะทรงพระราชดำริเห็นว่าเป็นหนังสืออันสมควรแปลไว้เพื่อประโยชน์ราชการบ้านเมือง" (กรมพระยาดำรงราชานุภาพ, 2515: 13) ด้วยเหตุนี้วรรณกรรมพงศาวดารจีนแปลจึงได้รับความนิยมเพราะนอกจากจะให้ความบันเทิงใจแล้ว ยังให้แนวคิดในเชิงเล่ห์เหลี่ยมกลอุบายในการรบและการสงครามอีกด้วย (นิรันดร์ นวมารค, 2518: 24)

สมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ไม่ปรากฏเรื่องที่แปล ทั้งที่ในสมัยนี้
นั้นมีการติดต่อค้าขายกับจีนมาที่สุด ซึ่งกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงสันนิษฐานว่า

น่าจะเป็นเพราะรัชกาลที่ 3 ทรงพระราชดำริว่า ในรัชกาลก่อน
มาได้สร้างหนังสือเพื่อประโยชน์ทางคติโลกมาแล้ว หนังสือคตินธรรม
ยังบกพร่องอยู่จึงทรงอุดหนุนการแปลพระไตรปิฎกจากภาษาบาลีมา
เป็นไทยมากกว่า

(อ้างจากรินทร์ฤทัย สัจจพันธ์, 2526: 119)

ต่อมาในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจนถึงรัชกาลพระ
บาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้อุปถัมภ์การแปลเปลี่ยนจากพระมหากษัตริย์มา
เป็นเสนาบดีไทย เช่น สมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ ให้หลวงนิชัยวารีแปล
ไซจีน เมื่อพ.ศ. 2401 เจ้าพระยาทิพากรวงศ์ให้จีนบันทึกกับจีนเพงแปล ชยถึง เมื่อ
พ.ศ. 2398 (рінฤทัย สัจจพันธ์, 2526: 121) เป็นต้น วิธีการแปลในช่วงนี้จะเป็น
ไปในลักษณะเดิม คือ มีผู้รู้ชาวจีนเป็นผู้แปลเป็นภาษาไทย และนักปราชญ์ของไทยเป็น
ผู้แปลส่วน ส่วนวัตถุประสงคืนั้นเปลี่ยนไปจากเดิม โดยปรากฏในบานแพนงของ
เรื่อง ช้องกึ่ง ว่า "ขณะฯ ท่าน ที่สมุหกลาโหม มีพระประสาทสั่งให้แปล
พงศาวดารตอนหนึ่งชื่อ จุยฮือ คือ ช้องกึ่ง ออกเป็นคำไทยไว้เป็นเรื่องอ่านเล่นเหมือน
เล่านิทาน" (ช้องกึ่ง, บานแพนง) ส่วนวัตถุประสงคืของการแปลในสมัยนี้เปลี่ยน
ไปจากจากเดิมเพื่อประโยชน์ทางราชการมาเป็นแปลเพื่อความบันเทิง การแปลสมัยนี้มีได้
จำกัดอยู่ในแวดวงชนชั้นสูงตั้งในช่วงแรก แต่เผยแพร่ในหมู่ประชาชนทั่วไป เนื่องจาก
ในสมัยนี้โรงพิมพ์หมอบรัดเลย์ (เริ่มตั้งโรงพิมพ์ในสมัยรัชกาลที่ 3 แต่การพิมพ์ยังไม่แพร่
หลาย จนในสมัยรัชกาลที่ 4 จึงเริ่มพิมพ์วรรณกรรมไทยออกสู่สายตาประชาชนทั่วไป)
ได้เริ่มพิมพ์หนังสือไทยเรื่องต่างๆ และพิมพ์เรื่อง สามก๊ก เป็นครั้งแรกโดยอาศัย สามก๊กฉบับ
ของสมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ (ประจักษ์ ปรากฏพิทยาการ, 2519: 45)

ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว วัตถุประสงค์ของการ
แปลวรรณกรรมจีนเปลี่ยนรูปแบบไป คือมีจุดมุ่งหมายเพื่อพิมพ์เผยแพร่ลงในหนังสือ
พิมพ์ ผู้อุปถัมภ์การแปลคือเจ้าของโรงพิมพ์ และคณะจัดทำหนังสือพิมพ์ โดยจะนำ

มาลงพิมพ์เป็นตอนๆ ซึ่งได้รับความนิยมจากผู้อ่านไม่น้อยไปกว่าเรื่องแปลจากตะวันตก
ดังที่ขวัญติ รักพงศ์ เขียนไว้ว่า

เรื่องจีนเพิ่งจะได้เริ่มลงในหนังสือพิมพ์ตั้งแต่ประมาณ พ.ศ. 2464
เมื่อความนิยมเรื่องของตะวันตกค่อยซาลงบ้างแล้ว ก่อนหน้านั้นเห็น
มีแต่หนังสือพิมพ์ ผดุงวิทยา ของ นายเชียวอดเล็ง สีนุกูเรื่อง...
หลังปี พ.ศ. 2464 แล้ว เรื่องจีนได้รับความนิยมจากผู้อ่านสูงสุด
เรื่อยมา ถึงขนาดที่ผู้ซื้อต้องคอยหน้าโรงพิมพ์

(ขวัญติ รักพงศ์, 2520: 105)

หนังสือพิมพ์ที่ลงเรื่องจีนมากที่สุดได้แก่ สยามราษฎร์ หลักเมือง ศรีกรุง
แต่ละฉบับจะมีเรื่องจีนตั้งแต่ 1-3 เรื่อง ในขณะที่มีเรื่องไทย 1 เรื่อง เรื่องแปล
ภาษาอังกฤษ 1 เรื่อง สภาพการณ์เป็นดังนี้จนกระทั่งกล่าวกันว่า หนังสือพิมพ์หลาย
ฉบับอยู่ได้ด้วยเรื่องจีน (ขวัญติ รักพงศ์, 2520: 105) จนมาถึง พ.ศ. 2484 เกิด
สงครามโลกครั้งที่ 2 ทำให้กิจการพิมพ์ชะงักงัน เนื่องจากขาดอุปกรณ์การพิมพ์ทำให้
เรื่องจีนประเภทอิงพงศาวดารหมดความนิยมไป

นอกจากการแปลเรื่องประเภทพงศาวดารและอิงพงศาวดารแล้วยังมีการแปล
นวนิยายจีนขนาดสั้น โดย เนียน กรมะโรหิต นักเขียนนักแปลเรื่องจีนปลายสมัยรัชกาลที่
6 โดยเริ่มแปลนวนิยายจีนขนาดสั้น 3 เรื่อง คือเรื่องหลี่อ้ว เรื่องไปหยวนจ้วน และเรื่อง
หยางเฟยสนมพระเจ้ากรุงจีน หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีงานแปลออกมาอีกคือเรื่อง
สวหู่จ้าน หรือห้องกั้ง จากต้นฉบับของชื่อนายอาน และแปลคัมภีร์ขงจื้อในปี พ.ศ. 2489
และในปีเดียวกันนั้นก็แปลเรื่องชุดร่วมกับ สด กรมะโรหิต โดยใช้นามปากกาว่า "ส.น"
เริ่มต้นด้วยเรื่องคนขายชาติ และเรื่องนายอูเสียงจื่อ (คนลากรถ) ลงในหนังสือพิมพ์
เอกชนในปี พ.ศ. 2491 พร้อมด้วยคำวิจารณ์สั้นๆ ว่า "เป็นนวนิยายฉลาดใจ แสดงชีวิต
ของคนยากที่มีอยู่ทั่วไปในกรุงปักกิ่ง ให้เห็นถึงการต่อสู้ระหว่างบุคคลที่เต็มใจหัวใจใสสะอาด
กับสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง" (ขวัญติ รักพงศ์, 2520 อ้างจาก เนียน กรมะโรหิต, 2491)

การแปลวรรณกรรมจีนฉบับภาษาอังกฤษมาเป็นภาษาไทย เริ่มต้นเมื่อ สงครามโลกครั้งที่ 2 สงบ การแปลเกร็ดพงศาวดารจีนเริ่มถึงจุดอ้อมตัว เรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเทศจีนและชาวจีนพัฒนาขึ้นมาอีกแบบหนึ่ง คือจากการแปลวรรณกรรมประเภท พงศาวดาร อิงพงศาวดาร เปลี่ยนมาเป็นนวนิยายจีนโดยอาศัยต้นฉบับภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะของ Pearl S. Buck ซึ่งสันตศิริเป็นผู้แปลเรื่องของ Buck เป็น ภาษาไทยเพียงคนเดียว เริ่มต้นด้วยเรื่อง เมียหลวง (The First Wife) แปลในปี พ.ศ. 2478 ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 เรื่อง ห้วอกแม่ (The Mother) เรื่อง นักปฏิวัติหนุ่ม (The Young Revolutionist) เรื่อง ทาสประเพณี (East Wind : West Wind) เรื่อง คำมั่นสัญญา (The Promise) เรื่อง สายโลหิต (Sons) เรื่อง บ้านแตก (A House Divided) และเรื่องที่ทำให้เขาได้รับรางวัลพูลิตเซอร์ คือ เรื่อง ทรัพย์สินในดิน (The Good Earth) (ชวัช ปุณโณทก, 2527: 115)

นอกจากนี้แล้วยังมีการแปลพงศาวดารจีนอีกครั้งหนึ่งโดยการใช้ต้นฉบับภาษาอังกฤษ เช่น เรื่อง นางพญาองค์ไทเฮา ซึ่ง น.ม.ล.ทรงแปลและทรงอธิบายไว้ในคำนำว่า

...ไม่มีความตอนใดที่ตกแต่งขึ้นใหม่ปราศจากเค้าเดิม หรือไม่มีหลักฐานในหนังสือ เว้นแต่จะเป็นความเข้าใจผิดของฝรั่ง ซึ่งเป็นผู้นำความมาร้อยกรองเป็นเรื่องไว้อ่าง

ชื่อจีนในหนังสือนี้เขียนเตาๆ ตามตัวหนังสือฝรั่งแต่หนังสือฝรั่งก็ไม่แน่นอน และสำเนียงจีนก็แปลกเพี้ยนกันมากๆ ชื่อบุคคลและชื่อเมืองที่เขียนต่อไปนี้ จึงถือว่าเป็นภาษาถูกต้องตามภาษาจีนไหนไม่ได้

(กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์, 2516: 1)

"ยาขอบ" เป็นอีกผู้หนึ่งที่นำพงศาวดารจีนมาจากต้นฉบับของ Brewit Taylor (ชวัช ปุณโณทก, 2526: 116) โดยใช้ชื่อว่า สามก๊กฉบับขวณิช วิธีการประพันธ์จะดึงเอาตัวละครเด่นๆ แต่ละตัวมาเขียนเป็นคนๆ ไป และตั้งสมญาให้กับตัวละครเหล่านี้ด้วย เช่น "ขงเบ้ง ผู้หยิ่งรู้ดินฟ้ามหาสมุทร" "จูล่ง สุภาพบุรุษจากเสียดง" "เล่าปี่ ผู้พนมมือแก่ชนทุกชั้น" เป็นต้น และจากเรื่อง สามก๊กฉบับขวณิช

นี้อาจมีส่วนให้ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช แปลเรื่องเบ้งเอ็ก และเรื่องโจโจ นายกตลอดกาล เพราะเรื่องสามก๊กมีฉบับภาษาจีนเขียนไว้หลายสำนวนสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงอธิบายว่า

เรื่องสามก๊กนั้นแต่งดีจริง แต่ผู้แต่งเป็นพวกเล่าปี่ ตั้งใจแต่งยกย่องเล่าปี่เป็นสำคัญ ถ้าหากพวกโจโจแต่งสามก๊ก ก็อาจจะตำเนนความในเรื่องสามก๊กให้ผู้อ่านเข้าใจกลับกันได้ว่า โจโจเป็นผู้ทำนุบำรุงแผ่นดิน ฝ่ายเล่าปี่เป็นผู้คิดร้าย...

(อ้างจาก ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช, 2503: คำนำหน้า ก)

จากลักษณะนี้ น่าจะทำให้เกิดเรื่องโจโจนายกตลอดกาล และมีชื่อทำนองล้อเลียน สามก๊กฉบับฉันทนว่า "สามก๊กฉบับนายทูน" ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ กล่าวไว้ในคำนำเรื่องนี้ว่า

... อนึ่งได้เคยมีท่านที่เคารพของข้าพเจ้า เขียนสามก๊กฉบับฉันทน เอาไว้แล้ว โดยใช้วิธีเล่านิทานข้างถนนหาสดางค์ ข้าพเจ้าเองถึงแม้ว่าจะไร้ทรัพย์ คนก็ยังนับถือว่าเป็นเจ้าสัว จะเล่านิทานแบบนั้นบ้าง ก็ละอายใจ กลัวเสียชื่อ ต้องเล่าแบบใหม่ เป็นแบบเจ้าสัว หรือเป็นแบบนายทูน...

(ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช, 2503: คำนำ ข)

วรรณกรรมจีนที่แปลเป็นภาษาไทยในลักษณะสุดท้ายคือการแปลวรรณกรรมจีนกำลังภายใน วรรณกรรมจีนกำลังภายใน แบ่งได้เป็น 2 ระยะ คือระยะแรกเป็นวรรณกรรมจีนประเภทอิงพงศาวดารจีนหรือประวัติศาสตร์จีน ที่นักเขียนจีนในสมัยหลังเขียนขึ้นโดยอาศัยเค้าโครงเรื่องเกร็ดพงศาวดาร หรือชื่อบุคคลในวรรณกรรมจีนยุคโบราณ ระยะหลังเป็นวรรณกรรมที่นักเขียนจีนคิดเค้าโครงเรื่องขึ้นเองโดยไม่อิงกับพงศาวดารนัก หรือบางเรื่องนักเขียนจะนำเค้าโครงมาจากเรื่องทางตะวันตก เช่น ซอลิวเอียง มาจากเรื่องArsene Lupine เรื่องเพชรฆาตดาวตก มาจากเรื่องThe Godfather เรื่องฤทธิมิตลัน มาจากเรื่องGunfight ทั้งสองระยะนี้ตัวละครล้วนแต่มีความรู้ในเชิงวิทยายุทธที่เรียกว่า "กำลังภายใน" (วิเวก เอกคำรงค์, 252 : 37)

นวนิยายประเภทนี้เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2500 จากหลักฐานปรากฏว่า จำลอง นิคนาคะ เป็นผู้เริ่มแปลคนแรกโดยแปลเรื่องของกิมย้ง และใช้ชื่อภาษาไทยว่า มังกรหยก แต่ ว.ณ เมืองลุง ชี้แจงว่ามีผู้แปลเรื่องนี้ก่อนหน้านั้น โดยใช้ชื่อว่า วิบุรุษมโหสถ ซึ่งเป็นชื่อที่แปลตรงตามภาษาจีน (จิตรลดา สวัสดิ์ถิกล, 2531: 184) หลังจากนั้น วรรณกรรมจีนกำลังภายในก็เริ่มได้รับความนิยมในเมืองไทยเรื่อยมา นักแปลวรรณกรรมจีนกำลังภายในเท่าที่ทราบชื่อมี จำลอง นิคนาคะ ประยูร นิคนาคะ ส. เลิศสุนทร ป. รุ่งโรจน์ ปัจจุบันนักแปลที่มีชื่อเสียงมากได้แก่ ว.ณ เมืองลุง และ น. นพรัตน์ โดยใช้ต้นฉบับของนักเขียนวรรณกรรมจีนจากไต้หวัน และฮ่องกง นักเขียนเรื่องกำลังภายในที่มีชื่อเสียง ได้แก่ กิมย้ง ไกวเล้ง

เนื้อเรื่องส่วนใหญ่จะเริ่มด้วยการฆ่า การล้างแค้น การฆ่าล้างตระกูลของฝ่ายตรงข้าม การใช้วิชากำลังภายในที่ลึกลับและมหัศจรรย์ ตัวเอกมีวิชายุทธและของวิเศษล้ำเลิศ มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด เช่นเรื่อง ขลุ่ยนิฆาต กระบี่ไร้เทียมทาน ฤทธิ์ดาบสะท้านโลกันต์ จิ้งจอกอหังการ จิ้งจอกภูเขาหิมะ ฯลฯ บางเรื่องจะไม่กล่าวถึงของวิเศษแต่แสดงให้เห็นถึงการชิงไหวชิงพริบ เช่นเรื่อง จอมโจรจอมใจ เรื่องจอมใจจอมยุทธ เรื่องยอดขุนพล ฯลฯ บางเรื่องมีลักษณะขบขัน ตลก การปลอมตัว การทำเป็นแกล้งโง่โดยซ่อนความเฉลียวฉลาดไว้ภายใน การลอกกลิ้งเอาตัวรอดได้เสมอในยามคับขัน เช่นเรื่อง เซียวอ้ออี้ยี่ เรื่องอัยเซียวป้อ บ้อซังเกี่ยม เรื่องผู้กล้าหาญคนอง เป็นต้น และบางเรื่องจะเป็นเรื่องของการต่อสู้ การรบพุ่งระหว่างก๊กนั้นก๊กนี้ตลอดจนถึงการต่อสู้ชิงดีชิงเด่น ผู้คนพลเมืองสามัญที่ต้องต่อสู้ดิ้นรนกับการเอารัดเอาเปรียบ การกดขี่ข่มเหงของผู้มีอำนาจ เรื่องในแนวนั้น เช่น เรื่องศึกสองนางพญา เรื่องศึกสายเลือด เรื่องฤทธิ์มิดลัน เป็นต้น เรื่องกำลังภายในเกือบทุกเรื่องมักจะจบลงด้วยความสุขความสำเร็จของตัวเอก และความพินาศของฝ่ายตัวร้าย

วรรณกรรมจีน "กำลังภายใน" แปลเป็นวรรณกรรมจีนที่ได้รับความนิยมอย่างมากในเมืองไทย ซึ่ง จิตรลดา สวัสดิ์ถิกล (2525) กล่าวว่าอาจจะเป็นเพราะ

1. เนื้อหาแตกต่างจากวรรณกรรมไทยทำให้เนื้อเรื่องตื่นเต้น แปลกใหม่
2. ความก้าวหน้าของสื่อมวลชนประเภทโทรทัศน์มีการนำภาพยนตร์จีนกำลัง

ภายในเข้ามาฉายในขณะที่คนดูเกิดความเบื่อหน่ายความซ้ำซากจำเจของละครไทย หรือภาพยนตร์ตะวันตก

3. เทคนิคการถ่ายทำภาพยนตร์จีนนั้นอยู่ในระดับดี การดำเนินเรื่องรวดเร็วสามารถดึงดูดใจได้เป็นอย่างดี

4. สื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ทั้งหนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสาร ต่างก็สนับสนุนโดยการลงเรื่องแปลของภาพยนตร์จีนกำลังภายในที่กำลังฉายทางโทรทัศน์บ้างและลงภาพพร้อมกับเบื้องหลังชีวิตของดาราดังบ้าง

ด้วยเหตุนี้ วรรณกรรมจีนแปล "กำลังภายใน" จึงแพร่หลายในประเทศไทย

จะเห็นได้ว่าจากอิทธิพลของวรรณกรรมจีนที่มีต่อวรรณกรรมไทยเริ่มตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 โดยการแปลวรรณกรรมจีนจากภาษาจีนมาเป็นภาษาไทย วรรณกรรมจีนที่ใช้แปลนั้นเป็นประเภทพงศาวดารและอิงพงศาวดาร วัตถุประสงค์ของการแปลในครั้งแรกนี้เพื่อประโยชน์ของทางราชการ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 4 วัตถุประสงค์ในการแปลเปลี่ยนไปเพื่อความบันเทิง ทั้งยังมีการแปลวรรณกรรมที่แปลนี้เผยแพร่ในหมู่ประชาชนทั่วไป จนในสมัยรัชกาลที่ 6 วัตถุประสงค์ในการแปลเปลี่ยนไปเพื่อการค้า คือมีการนำวรรณกรรมจีนแปลมาลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์เป็นตอนๆ ผู้อุปถัมภ์การแปลคือเจ้าของโรงพิมพ์เรื่องแปลเหล่านี้ได้รับความนิยมอย่างมาก จนถึงสงครามโลกครั้งที่ 2 กิจการพิมพ์ชะงักงันทำให้ไม่มีการตีพิมพ์วรรณกรรมจีนแปล เมื่อสงครามสงบการแปลวรรณกรรมจีนจึงเริ่มได้รับความนิยมอีกครั้งหนึ่ง โดยการแปลนวนิยายจีนซึ่งมีทั้งแปลจากภาษาจีนและภาษาอังกฤษ วรรณกรรมจีนประเภทหลังสุดได้แก่วรรณกรรมจีนกำลังภายในที่ตัวละครมีความรู้ในเชิงวิทยาศาสตร์ วรรณกรรมประเภทนี้นับเป็นวรรณกรรมจีนแปลในรูปแบบใหม่ที่ได้รับความนิยมอย่างมากในเวลาต่อมา

1.2 การเลียนแบบและล้อเลียนวรรณกรรมจีน

การประพันธ์วรรณกรรมไทยโดยการเลียนแบบและล้อเลียนวรรณกรรมจีนนี้เริ่มขึ้นหลังจากปี พ.ศ. 2464 ขณะนั้นวรรณกรรมจีนแปลประเภทพงศาวดารและอิงพงศาวดาร ได้รับความนิยมสูงสุด จนทำให้ผู้แปล แปลออกมาไม่ทันกับความต้องการ หรืออาจเป็นเพราะแปลกันมากจนหาต้นฉบับจริงไม่ได้ หรือเป็นเพราะเชื่อในฝีมือการเขียนของตนจนทำให้นักเขียนไทยบางคนปลอมเกร็ดพงศาวดารจีนได้อย่างแนบเนียน (ขวัญดี รักรงค์, 2520: 105) จนมีคนติดตามทั่วประเทศ เรื่องที่นิยมกันมากได้แก่เรื่อง

เจงฮองเฮา ของเจ๊กมิน และเรื่องขันบ้อเหมา ของอ้วนเหลียง โขประการ ว.ณ เมืองลูนักแปลเรื่องจีนที่มีชื่อเสียงได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า "เป็นหนังสือที่ให้ความบันเทิงเหมือนเรื่องจักรๆ วงศ์ๆ เขียนได้แปลกและสนุก มีลักษณะไทยปนจีน ใช้ชื่อเมืองและชื่อกษัตริย์ในสมัยเสียดก๊กได้อย่างถูกต้อง" (ขวัญดี รักหงส์, 2520: 105)

นอกจากจะมีการประพันธ์ที่เลียนแบบวรรณกรรมจีนแล้วยังมีวรรณกรรมอีกแบบหนึ่ง คือ เขียนล้อเลียนวรรณกรรมจีน "สมุห์หอม" เป็นนักประพันธ์ผู้ที่เขียนเรื่องสั้นๆ ทำนองล้อเลียนเรื่องจีนลงในวารสาร คัพทีไทย ซึ่งตามปกติจะไม่ลงเรื่องจีนเลย เช่น

เรื่อง"ฮ้อจ้าย" (แขนงพงศาวดารจีน)

ในกาลคติขึ้นปีใหม่ เจ๊กเซียงฮ้องเต้จึงมีรับสั่งให้มิงงาน่วนเซียว... การรื่นเริงดำเนินไปจนเพลายามเศษ เจ๊กเซียงฮ้องเต้จึงเสด็จประทับยังโถ๊ะเสวยซึ่งได้จัดไว้สำหรับการเลี้ยง เทพยดาต่างก็เข้านั่งโถ๊ะตามตำแหน่งฐานันดรศักดิ์ของตน เสียงดนตรีที่บรรเลงเสียงผีเท้าบอยเดินโถ๊ะ เสียงตะเกียบกระทบกับชาม และเสียงโอ๊ก โอ๊ก ดังลั่นสนั่นไปทั้งสรวงสวรรค์ กินกับข้าวทิพย์และเหล้าทิพย์ อันมีเหล่า "อาหนี" เหล้า "เอ้หมิง" เป็นต้น ก็หอมตลบฟุ้งขยาดขจรไปทั่วอากาศ ... บางครั้งก็มีเสียงเอะอะกล่าวคำพรสวาทต่อกันโดยเรื่องเหยียบเท้า หรือไม่ว่าลักตัดและเค็ดเอาเครื่องอาหารอันห้อยกระตุ้งกระตุ้งไปเป็นของตน...

(ฮ้อจ้าย อ้างจาก ขวัญดี รักหงส์, 2520 : 109)

ต่อมามีผู้ที่เขียนล้อเลียนวรรณกรรมจีนอีกประเภทหนึ่ง คือ การนำสำนวนการเขียนพงศาวดารจีน มาเขียนล้อเลียนบุคคลและเหตุการณ์บ้านเมืองของไทย หลังการปฏิวัติ 24 มิถุนายน 2475 สงวน ตลารักษ์ ออกหนังสือพิมพ์รายวัน 24 มิถุนายน และนิพนธ์เรื่องจีนล้อการเมือง โดยการใช้ชื่อผู้นำในยุคนั้นๆ มาตัดแปลงเป็นสำเนียงจีน ได้แก่ ล้วนปาตีต (หลวงประดิษฐมนธธรรม) กุ่หน (พระยาพหลพลพยุหเสนา) เจ้าคุณโน้ (พระยามโนปกรณนิติธาดา) นี้นัน (หลวงพิบูลย์สงคราม) เป็นต้น พ.ศ 2513

"นายคชา" เขียนเรื่องทำนองนี้อีกใช้ชื่อเรื่องว่า นิทานการเมือง จุดประสงค์ในการเขียนเรื่องนี้ "นายคชา" เขียนไว้ชัดเจนในคำนำของเรื่องนี้ว่า

จัดประทับพิมพ์ขึ้นมาด้วยหวังปรนเปรอปรุงแต่งอารมณ์ให้บังเกิดความครื้นเครงแต่ประตาศหายแลผู้อาวุโสทั้งปวง แห่งบุรีลี้มเสียมก๊ก มหาอาณาจักรอันอบอวลด้วยกลิ่นอายแห่งเสมหะแล
เก๋าเจี๊ยะ...ฮา...ฮา...ฮา

(นายคชา, 2514: 32)

นิทานการเมืองนี้ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ธงไทย และรวบรวมพิมพ์เป็นเล่มในสมัยต่อมาเรื่องนิทานการเมือง: มหาอาณาจักรเสียมก๊กอันไพศาล จัดพิมพ์เป็นตอนๆ โดยที่ให้เรื่องดำเนินตั้งแต่เริ่มเปลี่ยนแปลงการปกครองเรื่อยมาจนถึงประมาณ พ.ศ. 2517 โดยใช้ชื่อตัวละครสำคัญเลียนแบบสามก๊ก และมีภาพการ์ตูนประกอบ เช่น เล่าถอม (ถนอม กิตติขจร) สุมาต (ประภาส จารุเสถียร) เตียวหวี (ทวี จุลละทรัพย์) เบ็งหมั่น (ประมาณ อติเรกสาร) จิวเส (ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช) จิวคิก (ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช) นอกจากชื่อคนแล้ว "นายคชา" ยังหาคำแปลๆ มาแทนคำในภาษาไทย เช่น วงการเมือง เปลี่ยนเป็น "วงบุรีลี้ม" มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็น "สำนักกระบี่เหลืองแดง" หรือ นิสิตนักศึกษา เป็น "ซื่อตีซื่อมวย" นอกจากนั้น พ.ศ. 2520 มีนักเขียนที่ใช้นามปากกาว่า "จิวแป๊ะทง" เขียนล้อเลียนการเมืองในทำนองเดียวกับ "นายคชา" ลงในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันอาทิตย์ ใช้ชื่อคอลัมน์ว่า "เซียมล้อยทงจักร"

1.3 การประพันธ์นวนิยายไทยที่เกี่ยวข้องกับชาวจีนและประเทศจีน

เมื่อไทยได้รับอิทธิพลงานเขียนของจีนมากขึ้น มีนักเขียนกลุ่มหนึ่งได้เสนองานเขียนที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีน โดยเสนอในรูปแบบของนวนิยาย งานเขียนในแนวนี้เริ่มต้นก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 (ประมาณพ.ศ. 2481) นักเขียนกลุ่มนี้ได้แก่ สด คุรุเมโรหิต พวงนอยม (นามแฝง) สันต์ เทวรักษ์ งานเขียนประเภทนี้ จะแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ การเขียนเรื่องคนไทยไปเยือนเมืองจีน เรื่องคนจีนมาเยือนเมืองไทย และเรื่องของชาวจีน

การเขียนเรื่องคนไทยไปเยือนเมืองจีน นักเขียนที่เขียนในลักษณะนี้ได้แก่ สด กุรมะโรหิต งานเขียนของเขาที่เกี่ยวกับเมืองจีนนั้นมีทั้งบทความ สารคดี และนวนิยาย ในที่นี้จะเน้นแต่นวนิยายที่เจ้าของเรื่องเรียกว่าชุด "ปักกิ่ง" หรือชุด "ความหลังของรพินทร์ พรเลิศ" (ขวัญดี รักพงศ์, 2520: หน้า 117) ซึ่งประกอบด้วยนวนิยายหลายเรื่องที่ลงพิมพ์ในหนังสือเอกชน เรื่องแรกคือ ปักกิ่งนครแห่งความหลัง (2484-2485) เรื่อง คนคิตีโลกไม่ต้องการ (2485) เรื่อง เจียงเฟ (2485) เรื่อง เมื่อหิมะละลาย (2485) เรื่อง ขบวนเสรีจีน (2489) งานเขียนของสดนั้นนับว่าเป็นการบุกเบิกการเขียนนวนิยายต่างแดน และประสบการณ์ต่างๆ ขณะศึกษาอยู่ที่ประเทศจีนทำให้นวนิยายชุดนี้เป็นที่นิยมของผู้อ่านพอสมควรเพราะสภาพบ้านเมืองจีนขณะนั้นมีลักษณะคล้ายคลึงกับสภาพบ้านเมืองของไทยในสมัยเดียวกัน เนื้อหาทงเรื่องของสดที่กล่าวมาแล้วนั้นเป็นเสมือนบันทึกของผู้เขียนขณะเรียนอยู่ในปักกิ่งโดยศึกษาชีวิตทุกชีวิตที่เขาได้เข้าไปพัวพันรู้จัก โดยที่ผู้อ่านจะได้ทั้งความบันเทิง ความประทับใจ ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม และสภาพของเมืองจีนในระยะที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างเด่นชัด (ขวัญดี รักพงศ์, 2520: หน้า 119)

งานเขียนในลักษณะที่สองคืองานเขียนที่ให้คนจีนมาเยือนเมืองไทย ผู้ประพันธ์ได้แก่ "พวงพยอม" เป็นนักประพันธ์ที่มีผู้อ่านรู้จักน้อยมาก ทั้งๆ ที่งานเขียนของเขาได้รับความนิยมมากทั้งในรูปนวนิยาย และละคร งานที่เกี่ยวกับชีวิตของคนจีนของพวงพยอม ได้แก่ชุด หลิวห้วน-หลิวณู และ หยกฟ้า-หยาดฝน จากส่วนมากของเรื่องนี้อยู่ในเมืองไทย และจบลงด้วยความสุข แนวการเขียนของ พวงพยอม นั้นจะมีการนำชื่อของบรรดานักแสดงที่ตนรู้จักมาใส่ในนวนิยายของตนอย่างไม่ปิดบัง ถึงแม้จะบิดเบือนบ้างผู้อ่านก็ยังคงทราบว่าผู้เขียนหมายถึงใคร เช่น ตัวละครเอกฝ่ายชายในเรื่อง หยาดฝน ชื่อ สง่า อารัมภะ เป็นต้น

นวนิยายของพวงพยอม แสดงเจตนาารมณ์ที่ต้องการเห็นคนจีนและคนไทยมีความเข้าใจอันดีต่อกัน และมีความสัมพันธ์ที่ดี โดยการให้ตัวละครเอกมาจากเมืองจีนให้รู้จักเมืองไทย และอุปนิสัยใจคอของคนไทย ดังเห็นได้จากการบรรยายและคำพูดโต้ตอบสั้นๆ ต่อไปนี้

เวทนาและชุกเกียรติ จึงถือโอกาสเชื้อเชิญลัญญให้อยู่พักรักษาตัว
 เลียที่บ้าน ตลอดจนชูลังได้อยู่ร่วมด้วยเป็นมิตรภาพอันยืนนานระหว่าง
 ไทย-จีนที่มีคุณธรรมสูงด้วยกัน

เป็นโชคดีของเราที่ได้มิตรคนไทยที่มีน้ำใจดีอย่างคุณเวทนา และ
 คุณชุกเกียรติ เจ้าคุณสมบัติก็กรุณาเราเหมือนญาติสนิท แม่ไม้นึกเลยว่า
 จะได้มาพบคนไทยที่มีคุณธรรมสูง เช่นนี้

...คนไทย-คนจีนก็มีเชื้อชาติสืบเผ่าพันธุ์กันมาก่อน เราจะถือคน
 ชั่วเพียงกลุ่มหนึ่งมาตัดสัมพันธ์ทางจิตใจนั้นย่อมไม่ควร

(อ้างจากขวัณดี รักรงค์, 2520: 119)

ลักษณะสุดท้ายของการเขียนในลักษณะนี้ได้แก่การเขียนเรื่องราว
 ของชาวจีน ลันต์ เทวรักษ์ เขียนอันเป็นที่รักแห่งหมื่นต์ ในลักษณะเรื่องสั้นเมื่อพ.ศ.
 2491 เป็นเรื่องรักที่ไม่สมหวังระหว่างชายไทยเผ่าก๊กฮ่ายลาวกับหญิงจีนในสมัยโบราณที่มี
 อุปสรรคเป็นแม่น้ำสายเล็กๆ แต่ที่ทำให้ทั้งสองฝ่าไปไม่ได้ คือการที่ทั้งสองชาติเป็นศัตรูกัน
 เรื่องจบลงด้วยชีวิตของหนุ่มสาวคู่นั้น เหลือเพียงต้นหลิวคู่ริมฝั่งแม่น้ำ
 (อ้างจากขวัณดี รักรงค์, 2520: 119)

จะเห็นได้ว่าวรรณกรรมในกลุ่มนี้เป็นวรรณกรรมที่ได้รับอิทธิพล
 จากจีนและเป็นนวนิยายในยุคแรกเริ่มของนวนิยายที่เสนอภาพสังคมชาวจีน

สรุปได้ว่าวรรณกรรมจีนที่แปลมาเป็นภาษาไทย การประพันธ์เพื่อเลียน
 แบบวรรณกรรมจีน และการประพันธ์นวนิยายไทยที่เกี่ยวกับชาวจีนและประเทศจีน
 วรรณกรรมจีนแปลนั้นจะให้ภาพชาวจีนจากประวัติศาสตร์และจากจินตนาการ จากทัศนะ
 ของนักประพันธ์จีน ส่วนวรรณกรรมประเภทหลังที่ประพันธ์โดยนักประพันธ์ไทยนั้นจะให้
 ภาพที่แตกต่างจากวรรณกรรมประเภทแรก คือ จะให้ภาพของสังคมชาวจีนที่สมจริงแต่
 เป็นภาพสังคมของชาวจีนในประเทศจีน ซึ่งวรรณกรรมทั้งสามประเภทนี้จัดว่า
 เป็นวรรณกรรมไทยประเภทหนึ่งที่เสนอภาพสังคมชาวจีน โดยจะมีรายละเอียดกล่าวถึง
 ในบทต่อไป